Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002035

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-05-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №47-ас/ВС від 04.08.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поцелуйко Ігор Володимирович
2. Ihor Potseluiko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фінанси, банківська справа та страхування

Дата захисту: 17-07-2025

Спеціальність за освітою: Інженерія програмного забезпечення

Місце роботи здобувача: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9408

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.73.35, 06.73.65

Тема дисертації:

1. Розвиток ринку кредитних послуг України в умовах фінансової нестабільності

2. Development of the Ukrainian credit services market in the face of financial instability

Реферат/анотація:

1. У дисертації узагальнено й поглиблено теоретико-методичні положення функціонування ринку кредитних послуг та розроблено прикладні засади забезпечення його розвитку в умовах фінансової нестабільності. У роботі обґрунтовано наукові положення щодо функціонування ринку кредитних послуг, що здійснено через використання міждисциплінарного підходу, зокрема дослідження його змісту з використанням таких підходів: правовий, ринковий, інституціональний, системний, трансформаційний, просторовий та поведінковий. У подальшому запропоновано такий ринок розглядати як сукупність економічних суб'єктів, які взаємодіють між собою у процесі руху фінансових ресурсів від одних із них до інших, що опосередковується виникненням кредитних відносин між ними і здійснюється на основі дотримання принципів строковості, платності, поверненості та забезпеченості. Також у роботі обґрунтовано функції ринку кредитних послуг (трансформаційна, перерозподільна, регулююча, забезпечувальна, стимулююча, інноваційна), визначено особливості його функціонування в різних умовах економічного розвитку країни. Також для вивчення трансформаційних процесів на ринку кредитних послуг у роботі проведено дослідження сутності та

особливостей функціонування механізму такого ринку. Це здійснено через вивчення основних суб'єктів, методів, інструментів, принципів, видів ресурсного забезпечення такого механізму. Запропоновано такий механізм розглядати як сукупність позичальників, позикодавців, відносин між ними, які формуються у процесі руху фінансових ресурсів між такими суб'єктами та здійснюються через дотримання принципів платності, строковості, поверненості, використання відповідних методів, інструментів, необхідного забезпечення та відповідної інфраструктури. Сформульовано науковий підхід до обґрунтування напрямків трансформації ринку кредитних послуг, який полягає у конкретизації особливостей такої трансформації, її причин та умов здійснення в періоди макрофінансової нестабільності та економічного відновлення діяльності кредитних установ. Це реалізовано на основі детального аналізу функціонування кредитних установ в різних кризових умовах функціонування ринку фінансових послуг в Україні. Результати такого аналізу дозволили виокремити специфічні риси та наслідки для розвитку зазначеного ринку різних за природою кризових ситуацій. У дисертації вагома увага приділена розгляду сутності таких понять як «економічна криза», «фінансова криза», що дозволило описати в теоретичній площині види кризових ситуацій у національній економіці та обґрунтувати, як вони впливають на функціонування ринку кредитних послуг. Було розглянуто сутність поняття «криза ринку кредитних послуг», яке запропоновано розглядати як стан функціонування такого ринку, якому притаманна незбалансованість попиту та пропозиції на позикові кошти, що супроводжується руйнуванням економічних відносин між позичальниками та кредиторами, зниженням доступності кредитних ресурсів та формуванням інституціонального простору для зменшення рівня довіри між основними його учасниками; врахування окресленого підходу до розуміння зазначеного поняття дало можливість виокремити його змістовні ознаки, визначити передумови та причини формування кризових явищ у межах ринку кредитних послуг. Також у дисертації визначено основні перешкоди в розвитку ринку кредитних послуг та розроблено основні детермінанти активізації такого розвитку в сучасних, стохастичних умовах в межах національної економіки України. Відповідно серед запропонованих заходів вагома увага приділена питанням цифровізації діяльності кредитних установ і загалом ринку кредитних послуг. Серед цих заходів детально було розглянуто перспективи впровадження кастомізованих кредитних продуктів фінансовими установами, визначено сутність кастомізації кредитної послуги. Також проведено систематизацію видів кастомізації кредитних послуг, які були виокремлені через використання процесного підходу до розгляду змісту кредитної послуги та визначення особливостей формування кредитних відносин в межах фінансової системи. Серед таких видів було виокремлено такі: персоніфікована, цінова, поведінкова, цифрова, групова та ризикова, розглянуто їхню сутність, відмінності та особливості застосування. З урахуванням результатів дослідження ролі кастомізації в сучасному розвитку кредитних послуг було розроблено модель впливу кастомізації кредитних послуг на стабільність функціонування ринку кредитних послуг в умовах цифровізації фінансової системи, обґрунтовано передумови наявності такого впливу. Встановлено, що кастомізації притаманні як переваги, так і латентні загрози для функціонування кредитних установ у межах ринку фінансових послуг, так і для забезпечення функціонування такого ринку. Відповідно, у роботі обґрунтовані обмеження використання цифрових технологій з метою розробки персоніфікованих кредитних послуг.

2. In the dissertation, theoretical and methodological provisions of functioning of the credit services market are summarised and deepened, and applied principles of ensuring its development in the context of financial instability are developed. In this paper, the author substantiates scientific provisions on functioning of the credit services market, which was carried out using the interdisciplinary approach, in particular, study of its content using following approaches: legal, market, institutional, systemic, transformational, spatial and behavioural. Further, the author proposes to consider this market as a set of economic entities that interact with each other in movement of financial resources from one of them to another, which is mediated by emergence of credit relations between them and is carried out based on principles of maturity, payment, repayment and security. Also, in the paper, functions of the credit services market (transformational, redistributive, regulatory, securing, stimulating, innovative) are substantiated, peculiarities of its functioning in different conditions of economic development of the country are identified. In addition, to study transformation in the credit services market, in the article, the

essence and peculiarities of the functioning of the mechanism of this market is studied. This is done by studying the main actors, methods, tools, principles, and types of resource support for this mechanism. The author proposes to consider this mechanism as a set of borrowers, lenders, and relations between them, which are formed in movement of financial resources between these entities and are carried out through compliance with principles of payment, maturity, repayment, use of appropriate methods, instruments, necessary collateral and appropriate infrastructure. In the article, the scientific approach to substantiating directions of transformation of the credit services market is formed, which consists in specifying features of this transformation, its causes and conditions of implementation in periods of macro-financial instability and economic recovery of credit institutions. This is based on the detailed analysis of functioning of credit institutions in different crisis conditions of the financial services market in Ukraine. Results of this analysis made it possible to identify specific features and consequences for development of this market of different crisis situations. In this dissertation, considerable attention is paid to the essence of the concepts as “economic crisis” and “financial crisis”, which allowed to describe in theoretical terms types of crisis situations in the national economy and to justify how they affect functioning of the credit services market. In the article, the author considers the essence of the concept of “crisis of the credit services market”, which is proposed to be considered as the state of functioning of this market, which is characterised by imbalance of supply and demand for borrowed funds, accompanied by destruction of economic relations between borrowers and lenders, decrease in available credit resources and formation of institutional space for reducing the level of trust between its main participants; taking into account the outlined approach to understanding this concept made it possible to distinguish its substantive features In addition, in the dissertation, the main obstacles to development of the credit services market are identified, and the main determinants of intensification of this development in modern, stochastic conditions within the national economy of Ukraine are developed. Accordingly, among the proposed measures, significant attention is paid to digitalisation of credit institutions and the credit services market in general. Among these measures, the NBU considered in detail prospects for introducing customised loan products by financial institutions, and the essence of customisation of credit services was defined. In addition, in the article, types of customisation of credit services are systematized, which were identified using the process approach to considering the content of the credit service and determining peculiarities of forming credit relations within the financial system. Among these types, the author distinguishes the following: personalised, price, behavioural, digital, group and risk, and considers their essence, differences and specifics of application. Taking into account results of the study of the role of customisation in modern development of credit services, in the article, the model of influence of customisation of credit services on stability of functioning of the credit services market in the context of digitalisation of the financial system, substantiates the prerequisites for such influence is developed. It is established that customisation has both advantages and latent threats for functioning of credit institutions within the financial services market and for ensuring this market functioning.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Parubets O., Shyshkina O., Sadchykova I., Yevtushenko Yu., Tarasenko A., Potseluiko I. Dynamics of the Development of the Credit Services Market in the Conditions of Financial Instability: A Case of Ukraine. International Journal of Sustainable Development and Planning. 2023. Vol. 18, No 9. Pp. 2733-2745. (1,5 ум.

друк. арк.). Особистий внесок: розглянуто особливості функціонування ринку кредитних послуг в умовах макроекономічної нестабільності (0,25 ум. друк. арк.).

- 2. Дубина М., Поцелуйко І. Теоретичні положення обґрунтування сутності фінансової нестабільності. Науковий вісник Полісся. 2023. № 2(27). С. 180–198. DOI: https://doi.org/10.25140/2410-9576-2023-2(27)-180-198. (2,2 ум. друк. арк.). Особистий внесок: визначено та систематизовано основні підходи до розгляду сутності дефініції «фінансова нестабільність» (1,5 ум. друк. арк.).
- 3. Чийпеш Н., Поцелуйко І. Сучасні тенденції інноваційного розвитку кредитному ринку України. Економіка та суспільство. 2023. № 58. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-78. (0,5 ум. друк. арк.). Особистий внесок: визначено тренди інноваційного розвитку ринку кредитних послуг (0,1 ум. друк. арк.).
- 4. Дубина М. В., Білий М. М., Поцелуйко І. В. Трансформація кредитної діяльності банківських установ в умовах макрофінансової нестабільності та економічного відновлення. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2024. № 3(39). С. 182-200. DOI: https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3(39)-182-200. (2,2 ум. друк. арк.). Особистий внесок: конкретизовано причини та напрямки виникнення нестабільності у функціонуванні банківських установ та її вплив на їхню кредитну діяльність (1,1 ум. друк. арк.).
- 5. Дубина М. В., Поцелуйко І. В. Сутність макроекономічної нестабільності, причини її виникнення та вплив на функціонування кредитних установ. Економіка та суспільство. 2024. № 70. https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5194. Особистий внесок: обґрунтовано сутність макроекономічної нестабільності та внутрішні, зовнішні причини її виникнення. (0,5 ум. друк. арк.).
- 6. Дубина М. В., Поцелуйко І. В., Швець М. А. Теоретичні положення функціонування кредитних установ в умовах кастомізації сфери фінансових послуг. Бізнес Інформ. 2024. № 9. С. 342–350. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-9_0-pages-342_350.pdf. (1,04 ум. друк. арк.). Особистий внесок: виокремлено специфічні риси кредитної діяльності банківських установ, сутність та особливості кастомізації фінансових послуг. (0,5 ум. друк. арк.).
- 7. Поцелуйко І. В., Решетилов Д. С. Теоретичні положення функціонування ринку кредитних послуг. Юність науки – 2022: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 15-16 травня 2022 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2022. С. 45-46. (0,1 ум. друк. арк.) Особистий внесок: описано роль ринку кредитних послуг у економічному розвитку країни (0,05 ум. друк. арк.)
- 8. Дубина М. В., Поцелуйко І. В., Решетилов Д. С. Фінансова нестабільність: сутність та причини виникнення. Юність науки – 2023: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства : збірник тез доповідей XIII Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 26-27 квітня 2023 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2023. С. 54-55. (0,1 ум. друк. арк.) Особистий внесок: обгрунтовано зміст фінансової нестабільності як економічної категорії та описано її особливості формування в межах фінансової системи країни (0,05 ум. друк. арк.)
- 9. Вербівський І. Р., Поцелуйко І. В., Мацьків В. В. Проблеми інвестиційного розвитку сільськогосподарських підприємств та шляхи їх подолання. Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика : збірник наукових праць здобувачів вищої освіти і молодих учених / ред. кол.: Н. А. Хрущ, Р. С. Квасницька, І. В. Форкун та ін. (відп. ред. Н. А. Хрущ). Хмельницький : ХНУ, 2023. С. 125-126. (0,1 ум. друк. арк.) Особистий внесок: виокремлення проблеми, які стримують інвестиційний розвиток сільськогосподарських підприємств (0,04 ум. друк. арк.)
- 10. Поцелуйко І. В. Хмарні технології в цифровій економіці. Сучасні тенденції соціально-економічних перетворень в умовах війни : Всеукраїнська науково-практична конференція сучасні тенденції соціально-економічних перетворень в умовах війни (м. Чернігів, 21 листопада 2023 р.). Чернігів, 2023. С. 96-97. (0,1 ум. друк. арк.).

- 11. Дубина М. В., Поцелуйко І. В., Швець М. А. Кастомізація кредитних послуг банківських установ: сутність та особливості. Молодіжна наука: інновації та глобальні виклики : збірник тез за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених. Полтава: НУПП імені Юрія Кондратюка, 2024. С. 103-104. (0,1 ум. друк. арк.). Особистий внесок: уточнено сутність поняття «кастомізація» та визначено її специфічні риси кастомізації кредитних послуг. (0,03 ум. друк. арк.).
- 12. Білий М. М., Поцелуйко І. В. Кредитна діяльність банківських установ в умовах макрофінансової нестабільності. Фінансово-кредитний механізм розвитку економіки та соціальної сфери : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Кропивницький, 28 лист. 2024 р. / М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2024. С. 118-121. (0,2 ум. друк. арк.). Особистий внесок: визначено напрямки трансформації кредитної діяльності банківських установ. (0,1 ум. друк. арк.).

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубина Максим Вікторович
2. Maksym Dubyna

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5305-7815

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приказюк Наталія Валентинівна

2. Nataliia Prykaziuk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7813-8590

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лавренюк Владислав Володимирович

2. Vladyslav V. Lavreniuk

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1069-0928

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=mSxuVyYAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Код за ЄДРПОУ: 02070884

Місцезнаходження: просп. Берестейський (Перемоги), 54/1, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попело Ольга Володимирівна

2. Olha V. Popelo

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4581-5129

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57221967563; https://scholar.google.com.ua/citations?user=7FIodtYAAAAJ&hl=ru&authuser=1

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Садчикова Ірина Володимирівна
2. Iryna V. Sadchykova

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5144-1306

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Забаштанський Максим Миколайович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Забаштанський Максим Миколайович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Лисенко Наталія Володимирівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна